

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการเลือกส่งยาในกลุ่มยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการสั่งใช้ยารักษาโรคอัลไซเมอร์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ แพทย์ที่ทำงานเต็มเวลาให้กับโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ และเคยสั่งใช้ยารักษาโรคอัลไซเมอร์ให้แก่ผู้ป่วย จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแพทย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.4 อายุมากกว่า 45 ปีมากที่สุด ร้อยละ 29.6 สถานพยาบาลที่ประจำอยู่คือ โรงพยาบาลรัฐบาล ร้อยละ 93.0 ส่วนใหญ่จำนวนเตียงในโรงพยาบาลมีมากกว่า 500 เตียง ร้อยละ 57.7 สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษของผู้ตอบแบบสอบถาม คือจิตเวช ร้อยละ 43.7 โดยมีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 5-10 ปี ร้อยละ 32.4 ส่วนใหญ่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาประมาณ โดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ คือ ต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 59.2 และจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ ที่จำเป็นต้องจ่ายยาเพื่อรักษาประมาณสัปดาห์คือ ต่ำกว่า 5 คน ร้อยละ 70.4

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการสั่งใช้ยารักษาอัลไซเมอร์

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการเลือกส่งยาในกลุ่มยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ ทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านราคา (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมา ด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านอื่นๆ เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ด้านการจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.89) และด้านการส่งเสริมการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.80)

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ ด้วยามี

ประสิทธิภาพในการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.75) รองลงมา ด้วยามีความปลอดภัยสูง (ค่าเฉลี่ย 4.72) และมีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.61)

ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับแรก คือ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.35) รองลงมา ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.42) และผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.21)

ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับแรก คือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมา การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะจัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.94) และมีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.65)

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.42) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.37) และมีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย (ค่าเฉลี่ย 4.23)

ปัจจัยอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเรียงลำดับ คือ อิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) (ค่าเฉลี่ย 4.17) รองลงมา กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของรพ. (ค่าเฉลี่ย 4.15) และความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.10)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการสั่งจ่ายรักษาโรคอัลไซเมอร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ และจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสั่งใช้ยารักษาโรคอัลไซเมอร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้วยามีประสิทธิภาพในการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.59) รองลงมา ด้วยามีความปลอดภัยสูง (ค่าเฉลี่ย 4.56) และมีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.52)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้วยามีประสิทธิภาพในการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.84) รองมา ด้วยามีความปลอดภัยสูง (ค่าเฉลี่ย 4.82) และมีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.66)

ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.41) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.37) และผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.43) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.34) และผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.32)

ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะจัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.78) รองลงมา มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.48)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท (ค่าเฉลี่ย 4.16)

รองลงมา การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.05) และ มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.75)

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.37) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.30) และมีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย (ค่าเฉลี่ย 4.26)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.45) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.41) และ มีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย (ค่าเฉลี่ย 4.20)

ปัจจัยอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ อิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของโรงพยาบาลเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.19) รองลงมา ความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.07) และ ความชอบส่วนตัวของแพทย์ (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ อิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ,

กิจกรรมของโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.14) และความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.11)

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสั่งใช้ยารักษาโรคอัลไซเมอร์ จำแนกตาม จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้วยามีประสิทธิภาพในการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.69) รองลงมา ด้วยามีความปลอดภัยสูง (ค่าเฉลี่ย 4.64) และมีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.62)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ด้วยามีประสิทธิภาพในการรักษา ด้วยามีความปลอดภัยสูง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.83) รองลงมา มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.59) และสามารถคงผลการรักษาที่ดีในระยะยาว มีปฏิกริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ มีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.52)

ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.40) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.31) และ ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.12)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ คือ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.45) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.41) และ ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.34)

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยา

กับบริษัท (ค่าเฉลี่ย 3.98) รองลงมา การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.95) และ มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.64)

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยา กับบริษัท (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.93) และ มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.66)

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.38) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.33) และมีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชียววิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย (ค่าเฉลี่ย 4.24)

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.48) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.41) และมีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชียววิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย (ค่าเฉลี่ย 4.21)

ปัจจัยอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ อิทธิพลของเพื่อนแพทย์ และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) (ค่าเฉลี่ย 4.21) รองลงมา กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.14) และความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.07)

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.17) รองลงมา ความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื้อรยะ หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.14) และอิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) การปรึกษาร่วมหรือการมีหลักประกันสุขภาพของผู้ป่วย เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.10)

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสั่งใช้ยารักษาโรคอัลไซเมอร์ จำแนกตามจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 5 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.68) รองลงมา ตัวยามีความปลอดภัยสูง (ค่าเฉลี่ย 4.64) และมีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.54)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ 5 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา ตัวยามีความปลอดภัยสูง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.90) รองลงมา มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ (ค่าเฉลี่ย 4.76) และสามารถงดผลการรักษาที่ดีในระยะยาว มีปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ มีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.67)

ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 5 คน ที่ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.42) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.32) และ ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย 4.10)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ 5 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ (ค่าเฉลี่ย

4.48) รองลงมา ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.43) และราคาถูกกว่ายี่ห้ออื่น (ค่าเฉลี่ย 3.76)

ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 5 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.94) รองลงมา มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.62)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ 5 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท (ค่าเฉลี่ย 4.19) รองลงมา การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.95) และ มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.71)

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 5 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.32) รองลงมา มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) (ค่าเฉลี่ย 4.30) และมีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.28)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ 5 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.67) รองลงมา มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.57) และมีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) (ค่าเฉลี่ย 4.52)

ปัจจัยอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกจำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ในปัจจัยย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 5 คน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ อิทธิพลของเพื่อนแพทย์

และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.10) และความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ต้องจ่ายยาเพื่อรักษาต่อสัปดาห์ 5 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของโรงพยาบาล (ค่าเฉลี่ย 4.29) รองลงมา ความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.24) และอิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders) การประกันภัยหรือการมีหลักประกันสุขภาพของผู้ป่วย ความชอบส่วนตัวของแพทย์ เท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.19)

ตารางที่ 30 แสดงสรุปปัจจัยย่อยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาดและปัจจัยอื่นๆเมื่อนำมาเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยความสำคัญ

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
1	ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา	ผลิตภัณฑ์	4.75	มากที่สุด
2	ตัวยามีความปลอดภัยสูง	ผลิตภัณฑ์	4.72	มากที่สุด
3	มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ	ผลิตภัณฑ์	4.61	มากที่สุด
4	ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย	ราคา	4.42	มาก
4	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ	การส่งเสริม การตลาด	4.42	มาก
5	มีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย	ผลิตภัณฑ์	4.39	มาก
6	มีปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ	ผลิตภัณฑ์	4.37	มาก
6	มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ)	การส่งเสริม การตลาด	4.37	มาก
6	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย	การส่งเสริม การตลาด	4.37	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ) แสดงสรุปปัจจัยย่อยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาดและปัจจัยอื่นๆเมื่อนำมาเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยความสำคัญ

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
6	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต	การส่งเสริม การตลาด	4.37	มาก
7	มีความสะดวกในการใช้	ผลิตภัณฑ์	4.35	มาก
7	ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ	ราคา	4.35	มาก
8	สามารถคงผลการรักษาที่ดีในระยะยาว	ผลิตภัณฑ์	4.31	มาก
9	มีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชียววิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย	การส่งเสริม การตลาด	4.23	มาก
10	ผู้ป่วยสามารถบอกค่าใช้จ่ายได้	ราคา	4.21	มาก
11	อิทธิพลของเพื่อนแพทย์และทีมแพทย์ เช่น หัวหน้า ผู้อาวุโสกว่า ผู้นำทางความคิด (key opinion leaders)	ปัจจัยอื่นๆ	4.17	มาก
12	กิจกรรมสังคมที่แพทย์เข้าร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างแพทย์ เช่น การประชุมวิชาการ, กิจกรรมของรพ.	ปัจจัยอื่นๆ	4.15	มาก
13	ความพร้อมของแพทย์ ในด้านความรู้ เรื่องโรค เรื่องยา หรือวิธีการรักษา	ปัจจัยอื่นๆ	4.10	มาก
14	มีการใช้ขามานานจนมั่นใจว่าปลอดภัยในการใช้ (evidence base)	ผลิตภัณฑ์	4.07	มาก
14	ความรู้ในผลิตภัณฑ์ของผู้แทนยา	การส่งเสริม การตลาด	4.07	มาก
14	สามารถติดต่อกับผู้แทนยาได้ง่ายเมื่อมีปัญหาเรื่องยา	การส่งเสริม การตลาด	4.07	มาก
15	ความชอบส่วนตัวของแพทย์	ปัจจัยอื่นๆ	4.03	มาก
16	ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท	การจัดจำหน่าย	4.01	มาก
17	การประกันภัยหรือการมีหลักประกันสุขภาพของผู้ป่วย	ปัจจัยอื่นๆ	4.00	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ) แสดงสรุปปัจจัยย่อยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และปัจจัยอื่นๆเมื่อนำมาเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยความสำคัญ

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
18	มีการออกร้าน (Booth) ตามงานประชุมวิชาการทางกาแพทย์ต่างๆ	การส่งเสริมการตลาด	3.99	มาก
19	การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา	การจัดจำหน่าย	3.94	มาก
19	การรักษาคุณภาพในขณะที่จัดส่ง	การจัดจำหน่าย	3.94	มาก
20	ตัวยามีชื่อเสียง น่าเชื่อถือและมีข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้	ผลิตภัณฑ์	3.89	มาก
21	มียาให้เลือกหลายขนาด (dosage)	ผลิตภัณฑ์	3.87	มาก
21	เป็นยาในบัญชีของโรงพยาบาล	ผลิตภัณฑ์	3.87	มาก
22	มีโฆษณาในวารสารทางการแพทย์	การส่งเสริมการตลาด	3.82	มาก
23	การแนะนำ สร้างความคุ้นเคย และทัศนคติที่ดีต่อยาตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษาแพทย์	ปัจจัยอื่นๆ	3.80	มาก
24	ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้แทนยา	การส่งเสริมการตลาด	3.79	มาก
25	มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมวิชาการในประเทศ	การส่งเสริมการตลาด	3.75	มาก
25	มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมวิชาการต่างประเทศ	การส่งเสริมการตลาด	3.75	มาก
25	ความสม่ำเสมอในการเข้าพบของผู้แทนยา	การส่งเสริมการตลาด	3.75	มาก
26	มียาให้เลือกหลายรูปแบบ (dosage form)	ผลิตภัณฑ์	3.73	มาก
27	บริษัทจำหน่ายยามีชื่อเสียง น่าเชื่อถือ	ผลิตภัณฑ์	3.72	มาก
28	เป็นยาของบริษัทต่างประเทศ (Original)	ผลิตภัณฑ์	3.70	มาก
29	มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่	การจัดจำหน่าย	3.65	มาก
30	ตราสินค้ามีชื่อเสียง น่าเชื่อถือ	ผลิตภัณฑ์	3.63	มาก
31	บุคลิกและกริยามารยาทของผู้แทนยา	การส่งเสริมการตลาด	3.63	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ) แสดงสรุปปัจจัยย่อยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และปัจจัยอื่นๆเมื่อนำมาเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยความสำคัญ

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
32	ราคาถูกกว่าที่อื่น	ราคา	3.62	มาก
33	มีแผ่นพับให้ความรู้เบื้องต้นแก่คนไข้	การส่งเสริม การตลาด	3.61	มาก
34	ขามีอายุเก็บรักษาได้นาน	ผลิตภัณฑ์	3.51	มาก
35	มีตัวอย่างยาให้ทดลองใช้ในผู้ป่วย	การส่งเสริม การตลาด	3.42	มาก
36	มีการจัดรายการพิเศษ ลดราคา แคมเปญ	การส่งเสริม การตลาด	3.38	มาก
37	มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความคงทนและสวยงามเหมาะสมกับราคา	ผลิตภัณฑ์	3.27	มาก
38	การแจกของชำร่วยต่างๆ เช่น ปากกา กระดวยทิชชู	การส่งเสริม การตลาด	2.70	มาก
39	การมอบของขวัญในโอกาสพิเศษ	การส่งเสริม การตลาด	2.70	มาก

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการเลือกสั่งยาในกลุ่มยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ สามารถอภิปรายผลตามแนวคิดส่วนประสมการตลาด (วารุณี ดันติวังค์วานิชและคณะ, 2546) และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ปัจจัยย่อยให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของฐิตา ดันติวังค์ (2548) ที่ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการสั่งใช้ยาเม็ดลดระดับน้ำตาลในเลือดในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ของแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกรัฐ วิทิตกพัทธ์ (2543) ที่ศึกษาปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการสั่งใช้ยาลดไขมันในเลือดของแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ผล

การศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาศิริพิม อร่ามณา (2551) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้ยารักษาโรคตาในผู้ป่วยโรคตาของจักษุแพทย์ในโรงพยาบาลในเขตภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือตัวยามีข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษานงลักษณ์ ไชยมัง (2554) ที่ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่ออายุรแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการสั่งใช้ยากลุ่มเออาร์บี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือ ใช้มานานจนมั่นใจว่าปลอดภัยในการ ตัวยามีความปลอดภัยสูง สามารถคงผลการรักษาได้ดีในระยะยาว

ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับในระดับมากลำดับแรก คือ ราคาเหมาะสมกับฐานะของผู้ป่วย ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตา ตันติวัฒน์ (2548) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการศึกษานงลักษณ์ ไชยมัง (2554) ที่ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่ออายุรแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการสั่งใช้ยากลุ่มเออาร์บี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือเป็นยาที่ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย ราคาไม่แตกต่างกับยาในกลุ่มเดียวกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาศิริพิม อร่ามณา (2551) ที่ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปานกลางลำดับแรกคือราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของยา เป็นยาที่อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ (ผู้ป่วยเบิกจ่ายได้)และการให้เครดิตที่นาน และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกรัฐ วิทิตกพัทธ์ (2543) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือราคาถูกระหยัดค่าใช้จ่ายของคนไข้

ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับแรก คือ ความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาศิริพิม อร่ามณา (2551) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือ การรักษาคุณภาพในการจัดส่ง และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาศิริพิม อร่ามณา (2551) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากลำดับแรกคือบริการจัดส่งที่รวดเร็วตรงเวลา และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาศิริพิม อร่ามณา (2551) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือมีการส่งยาที่รวดเร็ว ยาไม่ขาดสต็อก มียาใช้อย่างต่อเนื่อง และไม่สอดคล้อง

กับผลการศึกษาของ นงลักษณ์ ไชยมัง (2554) ที่ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่ออายุรแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการสั่งใช้ยากลุ่มเออาร์บี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากลำดับแรกคือ การรักษาคุณภาพในขณะส่ง

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ในปัจจัยย่อยพบว่าให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ยในระดับมากลำดับแรกคือ มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจิตา ดันดิวัฒน์ (2548) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากลำดับแรกคือบทความหรือรายงานผลการใช้ยาในวารสารการแพทย์ไทย แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิริพิม อร่ามณภา (2551) ที่ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากลำดับแรกคือ ความรู้ในผลิตภัณฑ์ที่ขายของผู้แทนยาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลยา และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกรัฐ วิทิตกพัทธ์ (2543) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดลำดับแรกคือ การขายโดยพนักงานขาย และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นงลักษณ์ ไชยมัง (2554) ที่ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่ออายุรแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการสั่งใช้ยากลุ่มเออาร์บี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากลำดับแรกคือ มีแผ่นพับให้ความรู้แก่คนไข้ ความรู้ในผลิตภัณฑ์ของผู้แทนยา มีบทความที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย สามารถติดต่อกับผู้แทนยา มีเอกสารจากบริษัท บุคลากรยามรยาของผู้แทนยา มีการจัดประชุมวิชาการเกี่ยวกับยาโดยเชิญวิทยากรมาบรรยาย

ข้อค้นพบ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการเลือกสั่งยาในกลุ่มยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ มีข้อค้นพบดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา ตัวยามีความปลอดภัยสูง มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ และพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในเรื่อง สามารถคงผลการรักษาที่ดีในระยะยาว มีปฏิกริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ และมีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่ตรวจรักษาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ต่ำกว่า 10 คนให้ความสำคัญในระดับมาก

2. ปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญทุกปัจจัยย่อยในระดับมาก
3. ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญทุกปัจจัยย่อยในระดับมาก ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญในเรื่อง มีสาขาหรือคลังสินค้าในจังหวัดเชียงใหม่ ในระดับปานกลาง
4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญในระดับมาก มีตัวอย่างยาให้ทดลองใช้ในผู้ป่วย ขณะที่กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญทุกปัจจัยย่อยในระดับปานกลาง และในเรื่องมีแผ่นพับให้ความรู้เบื้องต้นแก่คนไข้ ที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ 10 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญทุกปัจจัยย่อยในระดับมาก ขณะที่กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการตรวจรักษาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ต่ำกว่า 10 ปี ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง
5. ปัจจัยอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญทุกปัจจัยย่อยในระดับมาก

ตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยย่อยของส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 10 ลำดับแรก

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับที่มีผล
1	ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา	ผลิตภัณฑ์	4.75	มากที่สุด
2	ตัวยามีความปลอดภัยสูง	ผลิตภัณฑ์	4.72	มากที่สุด
3	มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ	ผลิตภัณฑ์	4.61	มากที่สุด
4	ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย	ราคา	4.42	มาก
4	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ	การส่งเสริมการตลาด	4.42	มาก
5	มีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย	ผลิตภัณฑ์	4.39	มาก
6	มีปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ	ผลิตภัณฑ์	4.37	มาก
6	มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ)	การส่งเสริมการตลาด	4.37	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของปัจจัยย่อยของส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 10 ลำดับแรก

ลำดับ	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ค่าเฉลี่ย	ระดับที่มีผล
6	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย	การส่งเสริม การตลาด	4.37	มาก
6	มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต	การส่งเสริม การตลาด	4.37	มาก
7	มีความสะดวกในการใช้	ผลิตภัณฑ์	4.35	มาก
7	ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ	ราคา	4.35	มาก
8	สามารถคงผลการรักษาที่ดีในระยะยาว	ผลิตภัณฑ์	4.31	มาก
9	มีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชียววิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย	การส่งเสริม การตลาด	4.23	มาก
10	ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้	ราคา	4.21	มาก

เมื่อพิจารณาจากการสรุปปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ พบว่า 10 อันดับแรกที่แพทย์ประจำโรงพยาบาลให้ความสำคัญ กับปัจจัยย่อยในเรื่องของ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด และปัจจัยด้านราคา ตามลำดับ โดยปัจจัยย่อยที่แพทย์ให้ความสำคัญสูงสุดเรียงลำดับได้แก่ ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา ตัวยามีความปลอดภัยสูง มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ ราคาสอดคล้องกับฐานะผู้ป่วย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ มีข้อห้ามในการใช้ยา (contraindication) น้อย มีปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) ต่ำ มีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต มีความสะดวกในการใช้ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ สามารถคงผลการรักษาที่ดีในระยะยาว มีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชียววิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย ผู้ป่วยสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ประจำโรงพยาบาลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ในการเลือกสั่งยาในกลุ่มยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ บริษัทผู้ผลิตหรือจัดจำหน่าย ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ เนื่องจากพบว่าแพทย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุดในเรื่อง ตัวยามีประสิทธิภาพในการรักษา ตัวยามีความปลอดภัยสูง มีผลข้างเคียง (side effect) ต่ำ โดยบริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายยารักษาโรคความจำเสื่อมจากอัลไซเมอร์ ควรวางกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์โดยมุ่งเน้นในการวิจัย ค้นคว้าและจัดทำบทความทางวิชาการ สนับสนุนการทดลองใช้ยาในผู้ป่วยระยะยาว เพื่อให้เกิดผลทางการวิจัยว่ายามีความปลอดภัยและสามารถใช้ได้ในระยะยาว

2. ด้านราคา ควรตั้งราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพของยา ในกรณีที่คุณภาพของยาไม่แตกต่างจากยาของบริษัทคู่แข่งก็ไม่ควรที่จะตั้งราคาให้แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้บริษัทควรให้ข้อมูลทางวิชาการต่างๆแก่คณะกรรมการบัญชียาหลักแห่งชาติ เพื่อให้ยาสามารถเข้าเป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ซึ่งจะสามารทำให้ปริมาณการสั่งใช้ยาเพิ่มมากขึ้น เพราะจำนวนผู้ป่วยที่สามารถเบิกใช้ยาได้มากขึ้น

3. ด้านการจัดจำหน่าย บริษัทควรมี นโยบายที่ชัดเจนเรื่องความสะดวกในการสั่งยากับบริษัท การบริการจัดส่งรวดเร็วและตรงเวลา และทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งให้ทราบอย่างชัดเจนเกี่ยวกับวันและเวลาการส่งของ หรือในกรณีสั่งสินค้าด่วนทางบริษัทจะจัดส่งสินค้าไว้ในลักษณะใด เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพอใจรวมถึงการรักษาคุณภาพในการส่งยาเช่นถ้าเป็นยาแช่เย็นอาจจะใช้รถแช่เย็นในการส่งของ เพื่อให้ยายังคงรักษาคุณภาพไว้ได้ และเพิ่มช่องทางการสั่งยาเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความสะดวกในการสั่งยาเช่นมีเบอร์โทรฟรี หรือใช้ส่งข้อความทางโทรศัพท์ผ่านทางผู้แทนยา เป็นต้น

4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด เนื่องจากแพทย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญระดับมากกับการมีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ ดังนั้นบริษัทผลิตและจำหน่ายควรมีเอกสารจากบริษัท (บทความที่คัดลอกมาจากวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ) มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในวารสารทางการแพทย์ของไทย มีบทความหรือรายงานที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของยาในเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต สำหรับแจกให้กับแพทย์ผู้สั่งยา มีการจัดประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับยาโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยาย นอกจากนั้นควรมีการสรรหาและการคัดเลือกพนักงานขาย (ผู้แทนยา) เพื่อให้ได้ผู้แทนยาที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ และต้องมีการจัดฝึกอบรมพนักงานขายทุกระดับ เพื่อเป็นการฝึกทักษะความรู้และความสามารถในการ

การขายโดยผู้แทนขายจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับบริษัทและผลิตภัณฑ์ที่ตนเองรับผิดชอบ ผู้แทนขายต้องรู้ถึงลักษณะของลูกค้าและลักษณะของกลุ่ม ต้องมีความรู้ในด้านการเสนอขายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรมด้านบุคลิกลักษณะและกิริยามารยาทของผู้แทนขาย เพราะว่าผู้แทนขายเป็นผู้ที่ติดต่อกับแพทย์โดยตรง และแพทย์ให้ความสำคัญในระดับมากในการตัดสินใจสั่งใช้ยา นอกจากนี้ผู้แทนขายต้องมีความสม่ำเสมอในการเยี่ยมแพทย์ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และเป็น การเตือนแพทย์ให้มีการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง สำหรับบริษัทผลิตและจำหน่ายยาที่มีผู้แทนขายอยู่แล้ว ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิผลในการขายของหน่วยงานขาย ทำโดยการฝึกอบรมศิลปะ การขาย ทักษะการเจรจาการขาย และทักษะการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า เพื่อสร้างความแตกต่างจากบริษัทคู่แข่งในด้านของบริการและบุคลากร รวมถึงเรื่องการจัดรายการพิเศษ ลดราคา ทางบริษัทควรมีการจัดรายการพิเศษ และลดราคาเป็นระยะๆ หรืออาจจะมีการแจกแผ่นพับให้ ความรู้เบื้องต้นแก่คนไข้เพิ่มเติม เพื่อให้แพทย์เกิดความสนใจมากขึ้น

5. การศึกษาครั้งนี้ขาดข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อแพทย์ในการทำยาเข้าเป็นยาในบัญชี โรงพยาบาล เนื่องจากการทำการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากแพทย์ที่ประจำอยู่ในโรงพยาบาลที่มียาใน แล้วโรงพยาบาลอยู่แล้ว จึงอาจทำให้ข้อมูลสำหรับผู้สนใจนำข้อมูลไปศึกษาต่อไม่ครบถ้วน หาก ได้มีการศึกษาเพิ่มเติมควรศึกษาข้อมูลด้านนี้ด้วย